

KIS LAP

MÓKUS ÉS RIGÓ. (Lásd a 182. lapon.)

A T I T O K.

— Elbeszélés. —

(XI. folytatás.)

ES ARRA sem gondoltál, mily szomorúságot okozhat ez jó szüleidnek, folytatá Anna mamája. — No, de most már ez ne aggasszon. Holnap utra kelünk mindnyájan, elmegyünk szüleitekhez s ott én magam fogom földeríteni ártatlanságodat. Azután ismét boldogan fogsz élni kedves szüleid hajlékában.

Minél közelebb jutottak hazafelé, annál hevesebben dobogott Emmácska szíve s hol sápadozott, hol lángvörös lett a gondolatra, hogyan fog szülei előtt megjelelni, kik most megtudják legalább az egyik titkot, megtudják, mily bizalmatlan, titkolózó volt irányukban leányuk. Emmácska szerette volna megkérdezni Teréz nénitől, vajjon tudják-e otthon, hogy ők utban vannak és főleg tudják-e, hogy mért mennek haza? De nem volt bátorsága kérdezősködni.

Még sokkal nagyobb aggodalmak közt ült ott Annácska. Hogy fog odalépni Emma szülei elé, hogy fogja megvallani hibáját, melyért eddig oly ártatlanul szenvedett Emma? Pedig ennek meg kell lenni, lehetetlen visszalépni, mert mamája nagyon nyugodtan ült ott Teréz néni mellett. A két kis leány meg sem foghatta, hogy lehetnek az öregek olyan nyugodtak, sőt jókedvűek, mikor ők ketten, tudniillik Emma és Anna, egészen megzavarodtak félelmükben. Még egymással is alig tudtak beszélgetni, még pedig annál kevésbé, minél inkább közeltek czéljukhoz.

Télen korán áldoz le a nap. Még nem volt késő, mikor megérkeztek Emmácska szüleinek lakására, de már sötét volt s faluhelyen bizony nem égnek lámpások az utcán. Épen karácsony estéje is volt, mindenkinek sok dolga sütéssel-főzéssel, karácsonyfa-készítéssel s alig figyelt valaki, midőn a koesi behajtott Emma szülei háza elé. Gyorsan le is szálltak a kocsiról és siettek be a szobába, a hol bizony senki sem várt e pillanatban vendéget. Képzeltetni tehát, milyen nagy volt a meglepetés, mikor belépett Teréz néni s utána egy idegen asszonyság, azután pedig Emmácska s vele egy ismeretlen kis leány.

— Hoztam nektek karácsonyi ajándékot, szólt Teréz néni jókedvűen, miután megölelte rokonait.

Emmácska is nyakába borult jó szüleinek, testvéreinek, kik szintén őszinte örömmel fogadták; aztán bemutatta Teréz néni Annácskát és mamáját s mikor ez megtörtént, akkor a háziaknak megint eszükbe jutott, hogy ezek mégis kissé váratlan vendégek, valami okának kell lenni, hogy idejöttek. Az apa egyenesen meg is kérdezte Teréz nénitől.

— Igaza van, kedves sógor ur, felelt Teréz néni, nemesak pusztán látogatóba jöttünk, hanem fontos dolgunk van s ha elintéztük, hiszem, boldogabban fogjuk a karácsonyt tölteni mindnyájan. Hanem — — kívülünk nem érkezett ide más vendég?

— Nem, senki.

— No, majd eljönnek. Addig is hozzuk rendbe az egyik dolgot. Tulajdonképen ennek a kis leánynak, Annácskának

kellene beszélni; de előre tudom, hogy nem bírná elmondani, tehát majd a mamája és én mondjuk el, ő pedig csak utóljára fogja a bocsánatkérést mondani.

Teréz néni ezután elbeszélte, hogy mikor Emmát hozzá hozta mamája, azt hitte, hogy ez valami gonosz kis leány; de lassanként meggyőződött, hogy nem úgy van a dolog, mert Emma nemes szivű gyermek, csak kissé tulságosan bizalmatlan s ezzel teszi szerenésztlené magát és szüleit, kik azt hitték, hogy Emma még tolvajságra is képes, pedig ő csak föláldozta magát egy barátnőjeért. Ezután Anna mamája és Teréz néni közösen elbeszéltek az intézetben történt egész eseményt s végül Annácska zokogva kért bocsánatot Emmácska szüleitől, hogy anyyi félreértést és szomorúságot okozott számukra.

Emmácska szülei természetesen örömmel megbocsátottak, mert látták Anna őszinte megbánását és látták, hogy mamáját mennyire szomorította ez a dolog, Emmácskát pedig örvendezve ölelte meg a jó mama s könyezve mondá:

— Tudtam én, hogy az én leányom nem követhetett el olyasmít.

Még a szigorú apa is szelidebben nézett a leánykára s magához vonván őt, komoly, de nyájas hangon mondá:

— Örülök, hogy ilyen fölvilágosítást kaptam erről a dologról, azt látom belőle, hogy nem vagy oly rossz leány, mint gondoltam. Nagyon szigorú voltam irántad, de lásd, gyermekem, magad okoztad. Amit tettél, az egyrészt nemes szivűre mutat ugyan, mert feláldoztad magadat barátnődért, de másrészt nagy hiba volt, mert

rejtegetted az igazi bűnöst, nekünk szomorúságot, magadnak pedig sok keserű órát szereztél.

Ekkor ismét közbeszólt Annácska mamája:

— Még valami különös oka is lehetett Emmának, hogy ez áldozatra szánta magát; azt mondta, hogy neki már ugyis mindegy, őt nem fogják többé szeretni szülei. Ismeri valaki ezt az okot?

— Nem, felelt az apa elkomolyodva, mialatt Emmácska nagyon megzavarodott. Csak azt tudjuk, hogy épen azért küldtük Emmát az intézetbe, mert egy idő óta esodálatosan emberkerülő, mogorva szélszélyes és indulatos volt; de mi okozta ezt, soha sem tudtuk tőle kicsikarni.

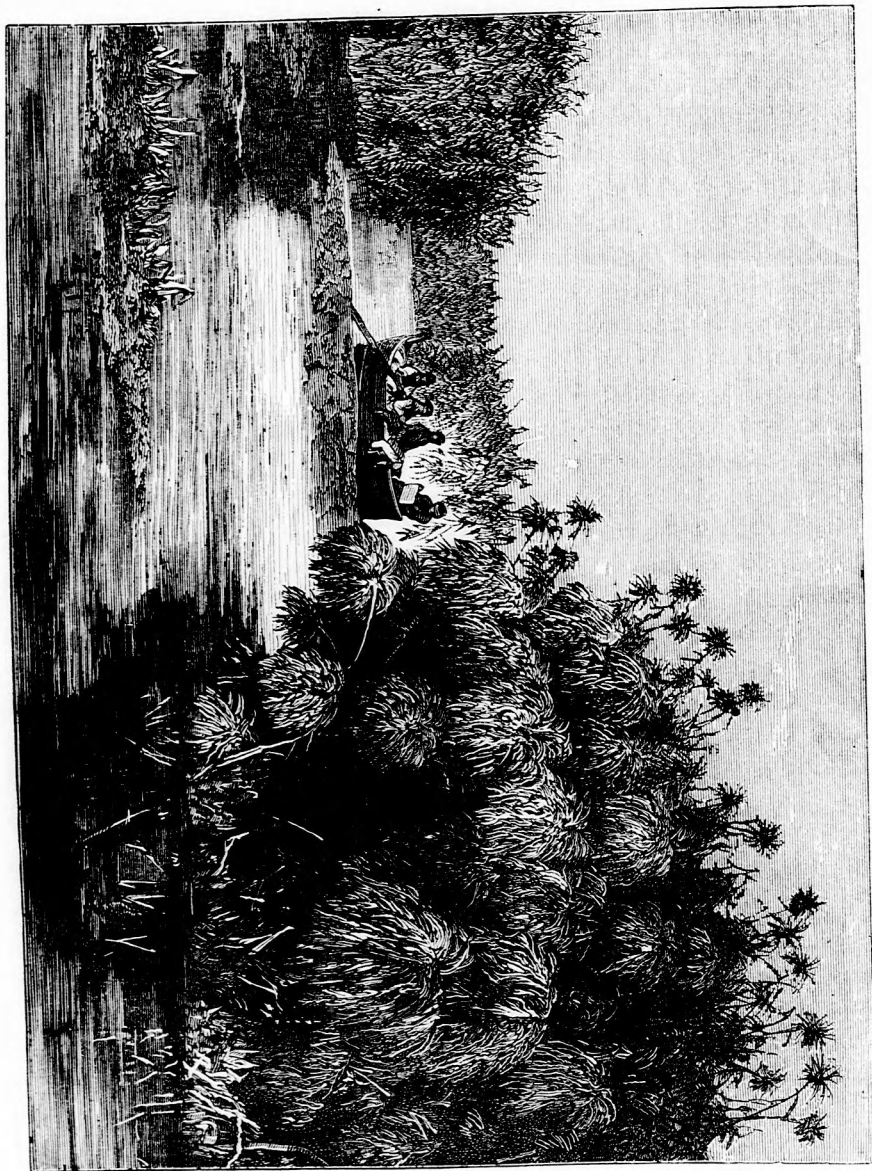
— Megtudjuk mindjárt! szólott Teréz néni, ki az ablaknál állva látta, hogy épen behajtott egy kocsí az udvarra.

Alig telt néhány percz, midőn kopogtak az ajtón és Emmácska nagy rémületére belépett — a nagyapa és a nagymama. Nagy volt az öröm, de nagy a meglepetés is, mert a kemény téli hidegben senki sem várta az öregeket. Csak Teréz néni nem esodálkozott, sőt, miután az öregeket mindenki üdvözölte, megölelte — Teréz néni félrevonta a nagyapót és halkán sokáig sutogott vele. Az öreg ur ugyancsak esodálkozó arczokat vágott s végül így szólt:

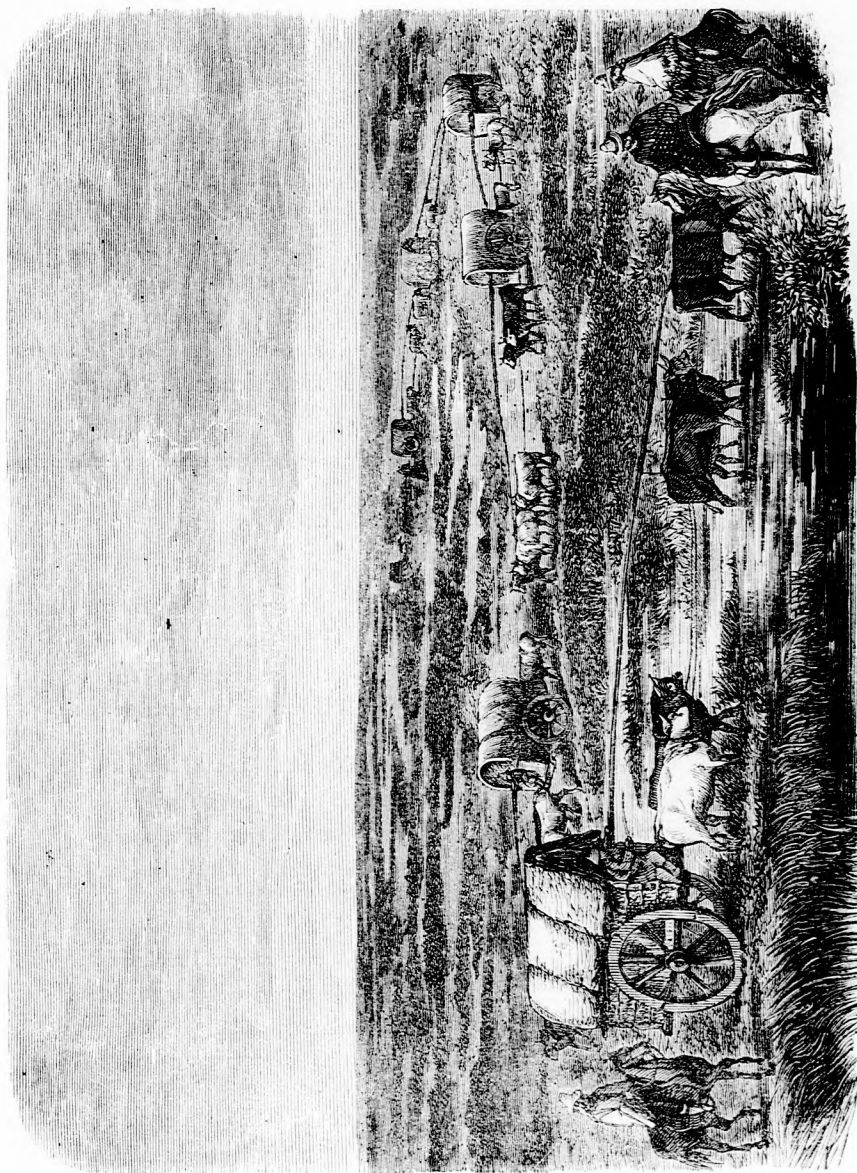
— Jól van, kedves hugom, kísértsd meg; mivel oly sürgősen kérted, tehát elhoztam őt is; mindjárt behívom.

A nagyapó kiment és egy percz mulva visszatért, még pedig nem egyedül, hanem Emmácska még nagyobb rémü-

(Folytatása a 182. lapon.)

A PAPIROS-NÖVÉNY. (Lásd a 19. lapon.)

BALJOS UTAZÁS. (Lásd a 191. lapon.)

(Folytatása a 179. laphoz.)

letére — Kata asszonnal, nagyapáék kulesárnőjével. Mindenki esodálkozott az új vendég megjelenésén s Kata asszony maga is meghökkent, mikor itt az egész családot együtt látta s köztök Emmácskát is. De Teréz néni nem engedett neki sok időt a esodálkozásra, hanem ugyancsak katonásan odalépett elébe, merően a szeme közé nézett és szigorú hangon mondá:

— Kata asszony, most aztán vége legyen a színlelésnek, úgy sem használ többé semmit. Mi már tudjuk, mit követ-

tek el, maga és Emmácska, de hallani akarjuk magától is, hogy ne ítéljünk elhamarkodottan. Tehát jól vigyázzon! Igazat beszéljen!

Kata asszony, ki különben oly dacosan tudott nézni, nem bírta kiállani Teréz néni parancsoló tekintetét s meghunyászkodva mondá:

— Ha már tudják, akkor minek beszéljek? Különben is... nem én követtem... Emma kisasszony dobta be a tűzbe nagyapa végrendeletét.

— Bedobta tűzbe az én végrendeletemet? kiáltá a nagyapa ámulva.

(Vége következik.)

MÓKUS ÉS RIGÓ.

(Képpel a ezimlapon.)

MONDJA magában a mókus:
»Kevés már a fán a fris makk,
Nincs se mogyoró, se dió —
Meg is éheztem ugyancsak!

Hanem nini, láttam itten
A görbe Siónak mentén,
Sűrű bükkfa sátorában
Rigó-fészket, kóczosat én.

Négy kis tojás vagyon benne,
Onnan esinnal majd kilopom —
Vagy ha el nem hozhatom, hát
Nagy ügyesen mind kiszopom.

Könnyű szerrel ráakadok,
Hisz vezetőm lesz a Sió.
Kukaczéért ép most szálltak el
Az apa- és anya-rigó.«

Amint gondolá magában
Olyanképen meg is tette:
Ágról-ágra szökvéni, rá is
Akadt a gonosz evetke.

Karmos lábát ki is nyujtá
A rigó-tojáska felé —
Amidőn nagy hirtelen az
Anyarigó állott elé.

Bátran neki iramodik
A megszeppenő mókusnak,
Ez meg farkán megfordulva
Ügrott, szökött, szállt ugyancsak.

Az erősebb, ha roszban jár,
Nem bizik úgy erejében,
Mint a gyöngy ha hogy tudja:
Igazság van küzdelmében.

MIT BESZÉLNEK A HARANGOK.

— Beszélyke. —

NYÁCSKÁM, kedves anyácskám, ki hozta mindezt? Honnan került ez ide? Talán angyalok szálltak le és hozták ezt a sok pompás edelét, hogy megmentsenek minket az éhhaláltól?

Igy szólt egy sápadt képü, szegényes öltözetű fiu és bámulva nézett a szoba közepén álló asztalra. Mert az asztalon egy szép nagy fehér buzaczipó, e mellett egész kosár szalonna, hus, vaj, liszt és más mindenféle hasznos czikk volt látható; de még több is volt: szép kendők, posztófélék ruhának, sőt a kis Rózsika számára még játékszer is. Még idegen ember is, ha belép a szerény házikóba, csodálkozott volna e bőségen; hát még Misike, az a sápadt fiu, ki nagyon jól ismerte beteg, özvegy anyja nagy szegénységét!

Még föl sem ocsudott meglepetéséből, midőn hozzá szaladt a kis Rózsika és boldogan ugrándozva mondá:

— Ez még nem minden... hát az udvaron láttad mi van? Nem láttad? Oh, hiszen az a leggyönyörűbb!

Kézen fogta Misit és kivezette az udvarba, hol egy bokor mellett szép tehénke legelészett.

— Látod, látod? egy tehénke! kiáltá Rózsika. Ez is a miénk, minden nap lesz jó tejeckénk, amennyi csak kell! Már meg is fejte anyácskám; meglátod, milyen pompás lesz!

Misi még mindig ámulvánézett jobbra-balra és semmikép sem tudta elhinni, amit látott; olyan fáradtan, oly szomoruan, sőt kétségbeesetten tért haza... talán az

éhségtől, kimerültségtől megzavarodtak gondolatai, szemei kápráznak, álom az egész.

Épen ekkor jött elő anyja, gyöngén, betegen, de mégis mosolyogva s mikor látta Misi ámulatát, így szólt:

— Igen, igen, kedves fiam, ez mind a miénk. Csodálkozhatol rajta, én magam sem értem még egészen, de az már bizonyos, hogy ez mind a miénk s ugyancsak jókor jött, épen az utolsó szükségben.

Misi, hogy igazán elhigye, csakugyan való-e, a mit lát: visszasietett a szobába, levágott egy darabot a fehér czipóból és beleharapott. Pompás volt! Ekkor végre elhítte, hogy nem álmodik, annál inkább, mert a mama a sok jó portékából rövid idő alatt kitünő ebédet készített s a kis család jóízűen falatozott, — bizony régóta ma először.

Misike annyira meg volt elégedve, hogy jó ideig nem is igen törte a fejét azon, hogy és miképen tünt el oly rögtön az ő nagy szegénységük. Reggel, midőn korán hajnalban fölkel, egészen máskép volt még minden. A szegény anya, ki hosszas betegsége után alig birt még fölkelni az ágyból, sohajtvá lépett volt az asztalfiókhoz s egy darab száraz, fekete kenyeret vevén elő, oda nyujtotta a két gyermeknek, mondván:

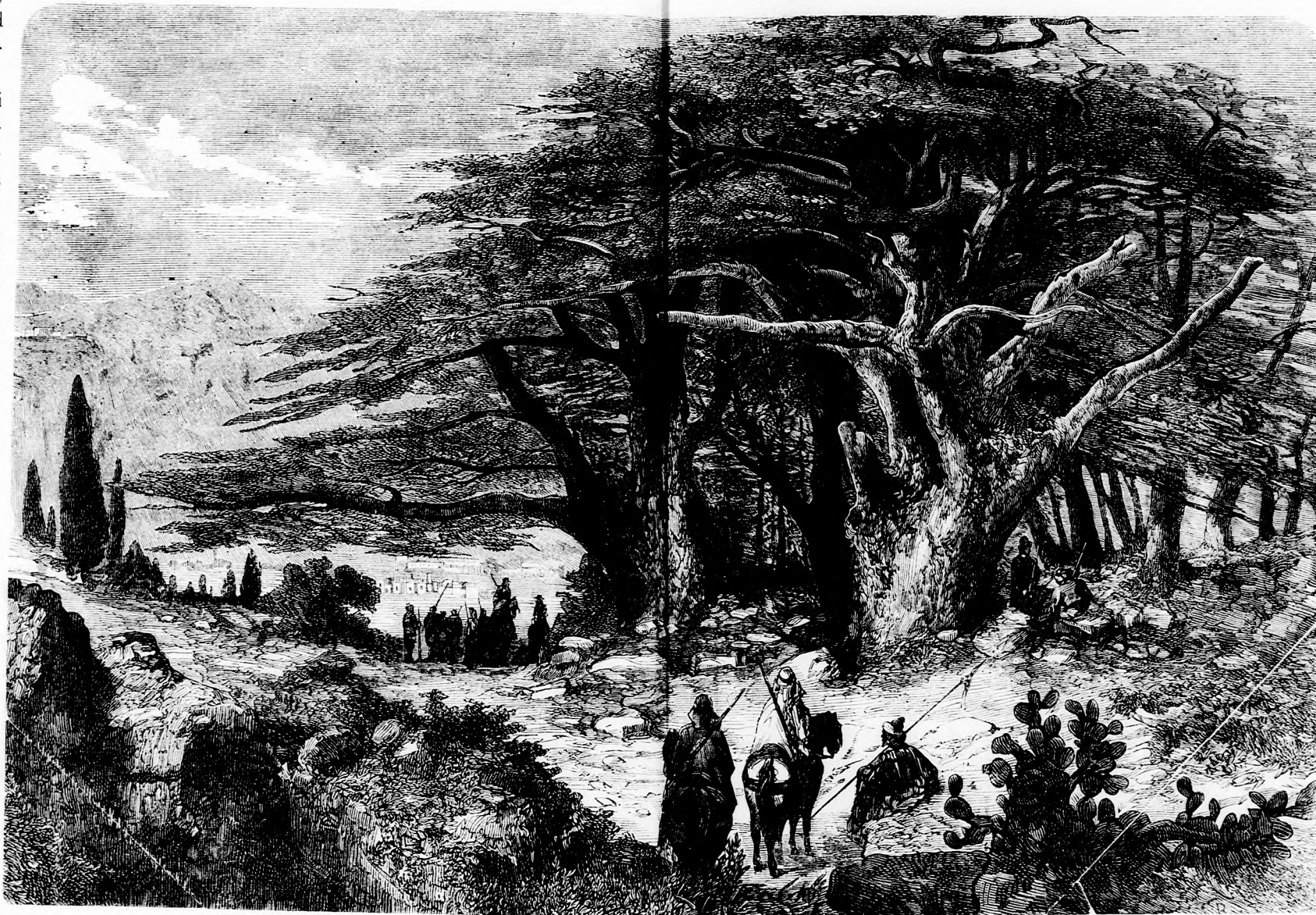
— Kedves gyermekeim, ezen osztogatok meg... nincs több a házban... tudjátok... sokáig beteg voltam... nem kereshettem semmit. Imádkoztatok, talán megsegít a jó Isten!

Misinek könyek tolultak szemeibe; látta, hogy ha ő elfogadja a kenyér felét, anyjának nem marad semmi. Azt mondta tehát, hogy ő még nem éhes, majd később talál ő valahol reggelit.

Ezzel sietett ki a szobából s az utcára érve töprengeni kezdett, mit tegyen mihez fogjon, hogy legalább egy kevéssé segítsen nagy inségükön. És bizony nehéz kérdés volt, mert mit tehet egy ilyen kis fiú? De végremégis eszébe jutott valami. — Visszament a háza s fölkapva egy kosarat, gyors léptekkel haladt az erdő felé. Ismerte a helyeket, hol ehető, jó gomba terem; hallotta, hogy a szomszéd város piacán ezt megveszik; elhatározta tehát, hogy szed egy kosárka gombát, beviszi a városba s ha kap érte egy-két tizeskét, azon majd vesz eleséget és

hazaviszi beteg anyjának és kis hugoskájának.

Az erdő nem volt közel, és jócskán

A LIBANONI CZÉDRUSFÁK. (Lásd a 190. lapon.)

eltelt az idő, míg a kosár félig-meddig megtelt. Szegény Misi étlen-szomjan volt, pedig még csak most következett a fel-

adat nagyobb része; gyorsan begyalogolni a városba, hogy eladhassa portékáját. A város majd egy mértöldnyi távolságban

volt s Misi arcáról csorgott a veríték, midőn végre egészen kimerülten a városba megérkezett. Fáradt léptekkel ment végig az utcán s egy templomhoz ért... az ajtó nyitva volt, a toronyból pedig zúgtak a harangok. Misi egy pillanatra megállapodott pihenni és bepillantott a templomba. Üres, csöndes volt s olyan jó hűvös, hogy nem csoda, ha a forró naptól eltikkadt fiú vágyott néhány percze bemenni. Még ingadozott... hiszen sietni kell, hogy a piacra jusson és portékáját eladhassa... de amint ott állt és elgondolkozott, úgy rémlett neki, mintha az öregharang ezt kongatná fülébe: Menj be! menj be!

A vékony hangú kisebbik harang pedig ezt ismételteté:

— Imádkozzál! imádkozzál! Anyád mondta, imádkozzál!

Misi akaratlanul fölkapta kosarát a földről s bement a templomba. Körülnézett — nem látott senkit s térdre borult egy vastag oszlop mellett. Oly tiszta szívből, oly buzgón imádkozott, nem magáért, hanem szegény beteg anyjáért, gyöngé kis testvéreért. Félig fennhangon mondá imáját, hiszen nem hallgatózik senki, nem hallja meg senki, csak a jó isten. Könnyes szemekkel sóhajtá:

— Oh, mindenható Atyánk az égben! Segíts rajtunk, add meg nekünk mindennapi kenyerünket... segíts szegény beteg anyámon! Ne hagyd el jó kis testvéremet! Nincs senki e földön, a ki segitene rajtunk!

Végre fölkel s kissé megvigasztalódva távozott, sietett a piacra, de mint afféle tapasztalatlan gyermek, bizony alig tudott boldogulni s nem igen fényes vásárt csapott. Eladta ugyan portékáját, de nagyon olcsón s a pénzből, melyet kapott, kénytelen volt néhány krajczárt elkölteni, mert érezte, hogy az éhséget nem bírja tovább s haza nem érne, ha nem eszik egy darabka kenyeret. De mégis maradt két tizeske s ezen legalább egy napra vehet anyja egy kis száraz kenyeret, hogy éhen ne haljanak. E sovány eredménnyel aztán hazatért.

Most már tehát érthetjük, mért volt olyan nagy Misike csodálkozása midőn hazaért és otthon olyan bőséget talált.

De már most lássuk mi is, hogyan történt az a szerencsés változás, mely a

szegény családot egyszerre úgy kisegítette.

Midőn Misike ott térdelt a csöndes üres templomban s őszintén gyermeki szeretettel imádkozott, egy nyájas arcú öreg asszonyság is ott volt a templomban, csak hogy Misike a vastag oszloptól nem láthatta; az öreg nő mellett egy piros pozsgás kis fiúcska állott s mindketten meghallották, mikor Misike szomorúan fölfohászzkodott: »Nincs senki e földön, aki segitene rajtunk!« Az öreg asszony egészen meghatottan nézte a sápadt, szomorú fiúcskát s mikor Misike távozott, az öreg asszony utána sietett, de már utól nem érhetette. A templom előtt egy hintó áll, — a nyájas öreg nő hintaja; János, az uraság régi hű kocsisa fent ült a bakon.

— János, nem ismeri véletlenül azt a kis fiút, aki amott épen befordul az utcza sarkán... azzal a kosárral.

— De igen is, ismerem. Egy szegény özvegy asszony fia, a mi falunktól nem messze laknak. Igen becsületes, de nagyon szegény család, Korpásék.

— Korpás? És oly ismerős név... már emlékszem! Ez volt a neve annak a derék erdőcsősznek, aki föltartóztatta egyszer megvadult lovainkat; nélküle talán szerencsétlenül jártunk volna.

— Igen is, kérem alássan, ő volt az; de már egy éve, hogy meghalt s családja nagy szükségben él, mert a szegény özvegy asszony sokáig betegeskedett.

— Ejnye János, hát mért nem mondta ezt nekem hamarabb! Mihelyt hazaérünk, gondoskodom róluk. Hálátlanság volna, ha nem segiténém őket.

A derék öreg asszony természetesen jóval hamarabb ért haza kocsin, mint Misi gyalog s a Misiék faluja kissé távolabb feküdt. Így történt, hogy mire Misi hazáért, akkor már a jószívű urnő adományai: mindenféle jó eleség, ruha, és a mi a fő, egy jól tejelő tehénke már ott volt a szegény özvegy asszonynál. Aki átvitte, csak annyit mondott, hogy aki ezeket küldi, jövőben is gondoskodni fog róluk.

Misike, amint meghallotta, miként került ide a sok jó portéka, egy ideig elgondolkozott, aztán hirtelen így szólt:

— Anyácskám, tudnak-e a harangok beszélni?

— Beszélni? Mi jut eszébe! És mért kérded ezt?

Misi elmondott mindent s anyja aztán így szólt.

— A harangok nem beszélnek, de ha az embernek telve a szive valamely ne-

mes érzelemmel, könnyen elhiszi, hogy éppen azon hangokat hallja, melyek gondolatában forognak. Isten meghallgatta imádat s idővel majd talán megtudjuk, kit küldött megmentőnkül.

Idővel meg is tudták s a nyert jötteket azzal iparkodtak meghálálni, hogy azontul is tiszta szívűek, becsületesek maradtak. A derék anya nemsokára fölgyógyult és szorgalmasan dolgozott, s mert egy kis segítséget is kapott jótévedőtől s a gyermekeket iskolába küldhette, hol Misike is, Rózsika is a legjobb tanulók közé tartoztak.

Most már Misike derék, izmos legény, Rózsika pedig szépen fölserdült leány; most ők dolgoznak, jó öreg anyjuk pedig pihen s mikor a kis falusi harang megkondul, sokszor visszaemlékeznek arra a napra, mikor a harangok beszéltek Misikéhez.

K I S D R Ó T O S.

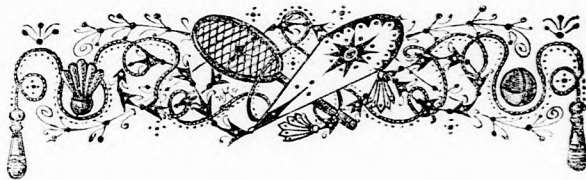
(Képpel a 192. lapon.)

TÁVOL, Trecsény-vármegyéből
Az apja eleresztette;
Így került le gyalogszerrel
Tegnap este Budapestre.

Drótozás a mestersége.
Ha eltörött lábas, bögre:
Ugy beköti, hogy se étel,
Se tej nem foly ki belőle.

Bádog-tepsit szintén árul,
Fon esinoska egérfogót,
Csak ne legyen fogytán soha
Tarsolyában a vékony drót.

»Hű, fazekat drótoznyi, hű!«
Megismered e vén nótán.
Segítetek bő munkával
Hej, szegényke kicsi tótján!

DUNAPARTI ARANYMOSÓ.

Azt akárki és akárhol láthatja, hogy az olyan szép nagy folyó partján, minő a mi szép Dunánk, halászok csónakáznak és hálóval, horoggal fogdossák a halakat; lehet látni nyáron át olyanokat is, kik rákot keresnek stb., de hogy aranyat mossanak a Dunából, még pedig itt a mi magyar hazánkban, azt sokan nem tudják, mert azt hiszik, hogy az aranyat csak a bányákban, mélyen a földben találják.

Pedig úgy van ám, a Duna medréből aranyat szednek még pedig leginkább egy vidéken, Komárom híres várán fölül, a csallóközi partokon. (Keressétek meg a térképen.) Nem szabad azonban azt hinniek, hogy ezen arany-gyűjtők valami gazdag emberek; épen ellenkezőleg nagyon szegény

embernek és ezek is főleg csak ily őszi időben adják rá a fejüket, mikor már egyéb munkát nem kapnak. Mert az aranymosás fárasztó munka és épen csak annyit jövedelmez, hogy a szegény ember egy kis kenyeret vásárolhat rajta.

A Duna csallóközi partjain vannak bizonyos helyek, melyekről a környékbeli lakosság régóta tudja, hogy ott a folyam homokmedrében arany szemecskék rejtőznek.

A víz messziről, távol hegyes vidékekről sodorja ide az arany szemecskéket,

elkeverve a tömérdek homokba és iszapba, mely aztán leülepszik oly helyeken, hol a víz lassabban folyik.

Az aranymosó egy kis kunyhót készít a folyó partján s ott üti föl tanyáját. Csónakon bevez a Dunába, hosszu nyelű nagy fakanállal összeszed jókora rakás homokot és iszapot a víz fenekéről és kiviszi a kunyhóhoz. Itt egy fa vályu áll, melybe az iszapot beönti, aztán a folyóból merített

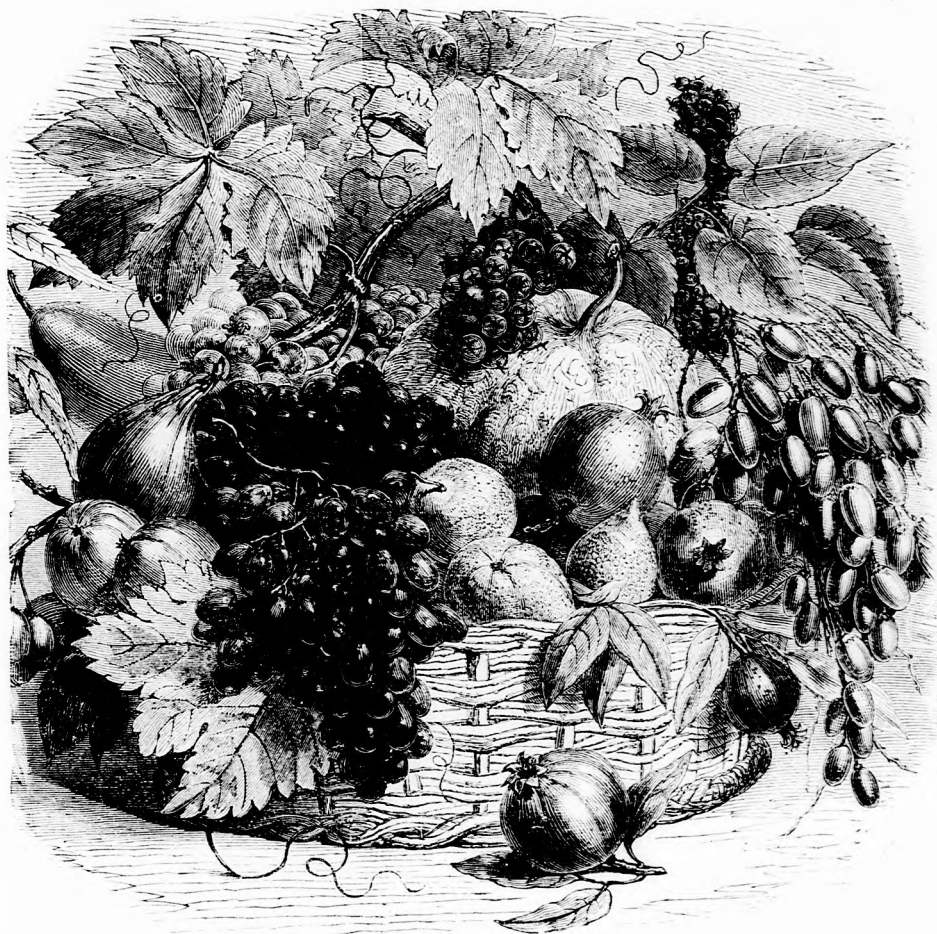
vizzel folytonosan, sokáig öntözi. — Az arany-szemecskék sulya nagyobb levén a homokénál, az arany lassanként leszáll a vályu fenekére, az iszapot pedig a víz lemossa. Ha az aranymosó egész nap szorgalmasan dolgozott, annyi arany-szemecskét gyűjtött össze, hogy megér vagy öt-

ven krajczárt; a ki ennél többet mos ki, az már ritka szerencsés ember.

Mint látjuk, az aranymosás nem valami nagyon jövedelmező mesterség s azért a szegény emberek nem is foguak hozzá, míg más munkát találnak. Két hétig is dolgozik egy-egy aranymosó, míg annyit összegyűjt, a mennyiből egy olyan szép fényes arany kitélik, a melyet néha szorgalmas gyermekek is kapnak jutalomul. De az aranymosó szerény, kevéssel megelégedő ember és örül, ha annyit megkeres, hogy szegényesen megélhet belőle.

GYÜMÖLCSÖS KOSÁR.

SZÉR a tavasz, a virágos,
 És szeretem a nyarat,
 Amikor a szántóvető
 Telkén jó buzát arat.

Hej, de az ősz, nem tagadja
 A legkedvesebb nekem,
 Midőn a sok szilvát, körtét.
 A fáról leszedhetem.

Baraczk, dinnye, dió, füge,
 A virágnál többet ér —
 De legédesebb a szőlő,
 A kadarka és gohér.

A LIBANONI CZÉDRUSFÁK.

(Képpel a 184. 185. lapokon.)

Azt hiszem, alig lesznek sokan köztetik, kis olvasóim, kik a Szentírást nem tanultátok volna már és ha tanultátok, bizonyos olvastatok, hallottatok a Libanon hegységről és ennek híres czédrus-fáiról, melyek a szent hajdankorban híresek voltak és még mai napig is híresek. Ezen illatos, szép fából építette bölcs Salamon király a jeruzsalemí templomot, nagy költséggel és fáradsággal hozatván a messze hegységről e fát, hogy annál fenyesebb csarnokot emeljen a Mindenható dicsőségére.

A Libanon hegység Kis-Ázsia nyugati szélén, a tengertől nem igen messze fekszik s a tengerparttal párhuzamosan vonul, mint ezt a térképen megnézhetitek. Egyes csucsaí nagyon magasak, 10,000 lábat is meghaladnak, tehát magassabbak a mi magyar Kárpátainknál. A hegláncz egyik oldalra, kelet felé, egészen kopár és terméketlen, csupa szikla, hol forrásra is csak nagyon ritkán akad a vándor. E tájon fakad a Jordán folyó is, melyről szintén sokszor van említés a Szentírás lapjain. A nyári időszak alatt a Jordán folyó is majdnem egészen kiszárad, mert itt roppant hőség uralkodik s eső gyakran kilencz hónapon keresztül nem esik. A hegység másik oldala, mely nyugatnak, a tenger felé néz, egészen más forma. Itt szép pázsit és különböző délvi növények borítják a földet, és itt találhatók a híres czédrusfák is.

Hajdanában, sok száz, sőt ezer esztendővel ezelőtt e czédrusfákból egész nagy erdőség állott itt; de mert a gyönyörű fákat folyvást pusztították, most már csak egy kis liget található. E ligetben mutatnak néhány óriási nagyságu czédrusfát, melyek közül ótról azt mondják, hogy már akkor is állottak mikor bölcs Salamon király Jeruzsálemben híres templomát építette. A templom már két

ezer esztendővel ezelőtt romba döntetett, de ezen óriási fák még mindig daczolnak a viharokkal. Számos zarándok látogatja meg e helyet és sokan bevésik nevöket az ős czédrusok kérgébe.

A czédrus a fenyőfák csoportjába tartozik, levelei tü-alakuak, de míg a mi közönséges fenyőfánk sugár, magas, a czédrus roppant terebélyesre nő, ugy hogy árnyékában egész kis sereg megpihenhet. Fája vöröses színü és igen illatos, nagyon tartós is, és ezért szereték hajdan főleg szent épületekre és más szent tárgyak készítésére fölhasználni.

A PAPIROS-NÖVÉNY.

(Képpel a 180. lapon.)

MILYEN könnyen bánunk mi most a papirossal, hogy tépjük, milyen könnyen dobjuk el s ti is, kis olvasóim, hányszor firkáljátok, rajzoljátok tele csupa mulatságból, hogy aztán tűzbe vessétek, ugy-e? Igen bizony, mert nekünk most már van olesó papirosunk s néhány krajczárért annyit vehetünk, hogy csak gyözzük tele írni.

De ez nem volt ám mindig így, azt a szép sima, olesó papirost, melyben mi most bővelkedünk, hajdanában nem ismerték, s aki írni tudott, ugyancsak megbecsülte azt az anyagot, melyre írt.

Ez a szó »papiros« tulajdonképen egy növénytől ered, melyet hajdanában, nagyon régi időkben fölhasználtak sima lapok készítésére, hogy aztán e lapokra írhasanak. A papiros-növény vizek partján terem és a régi időkben legszebb termett a Nilus folyó mentén Afrikában, most pedig ved állapotban található még Európában és Szicília szigetén. E növényből a papirost ugy készítették, hogy száráról a külső hártját lehántották és mintegy két hüvelyknyi szalagokban nedves táblára kifeszítették, aztán valamely erősen ragadó anyaggal, enyvvvel vagy effélével bemázolták. Az így elkészített hár-

tyaszalagokat, mint a kosár fonadékát, két sorban és keresztben egymásba fonva jól leszoritották, megenyvezték, megszáritották s ezzel készen volt a papiros. Külön mesteremberek foglalkoztak e papiros készítésével és egy híres város, Alexandria, hol a legjobb papiros készült, ez által nagyon meggazdagodott. E papirosra a mi mostani vastollainkkal nem lehet írni. Még ludtollal sem igen jól, hanem csak külön e czélra megfaragott náddal, minőt a hajdani emberek használtak.

Oly helyeken, hol a papiros-növény terem, a lakosok most is készítenek ilyen régi divatu papirost, de természetesen csak ritkaságképen, hogy az arra utazó idegeneknek eladhassák, kik aztán emlékül magukkal viszik.

Több ezer esztendeig ilyen papirost használtak az emberek és beérték vele, mert akkor még a könnynyomtatást nem ismerték és kevesebb írástudó ember is volt. Lassanként azonban, amint több-több papirosra volt szükség, ez a régi fajta nagyon drága lett s az emberek egyébre is próbáltak írni, p. o. hólyagra, marhabelekből készült hártýára stb. s ilyen írás a nemzeti muzeumban is látható. De ez sem volt elegendő s addig-addig kutattak, míg végre a rongyból készíthető papirost föltalálták, melyet mai napig is mindnyájan használunk.

BAJOS UTAZÁS.

(Képpel a 181. lapon.)

MÁR EX bizony csak inkább utazom vasúton, hajón vagy jó magyar lovaktól vont kocsin, mint az ilyen ökrös furesz fogaton. Ugy gondolom, azok is, akik e sajátságos járműveken utaznak, velem tartanának, ha tehetnék; de ott, ahol ők járnak, nincs ám se vasút, se gőzhajó, se hintó, sőt még csak jóra való ökrös szekér sem járhat ott, hanem csupán olyan tallyiga-féle, a minőket itt a képen lerajzolva látunk.

Hol utaznak így? fogjátok kérdezni. Nagyon messze tőlünk, a tengeren túl. Amerika déli részében. Itt roppant síkság terül el, tiszerte nagyobb a magyar alföldnél, pedig a magyar alföldön is nehéz volt ám keresztülvergődni, mikor még vaspályák nem voltak; de azért a mi pusztáinkon mégis mulatság volt az utazás a délamerikaihoz képest, mert nálunk sok nagy város, falu, tanya van az alföldön, ahová be lehet térni pihenőre, míg az amerikai nagy síkságon napokig bolyong az utas a nélkül, hogy egy árva kunyhócskára akadna.

Természetes, hogy az ilyen pusztai vidéken utak sínesenek és ez épen a legnagyobb baj, ezért nem lehet ott olyan szekerekkel járnai, mint más vidéken. Sok helyen süppedékes mocsarakon kell átgázolni, majd ismét sűrű bozót, ölnyi magas fü állja el az utat és ha az utas ezeken szerencsésen keresztül vergődik, még nagyobb veszedelem is érheti: a vad indusok rabló támadása, mert e vad emberek kisebb-nagyobb csapatokban e síkságon leskelődnek, hogy az utazókat kirabolják és megöljék.

Ha ezen magyarázat után megtekintjük a képet, most már jobban megértjük. A szekér kicsiny, könnyű, csak két kereken nyugszik és hat erős ökrös van eléje fogva, hogy bent ne rekedjen a mocsárban vagy bozótban. A kocsinak roppant hosszú négy-öt ölnyi nyelű ostora van, hogy a legelől járó ökröket is nógathassa. Mindig több ilyen szekér megy egyszerre, mert az utasok bevárják, míg huszan-harminczan egybegyűlnek, hogy aztán minden bajban segíthessenek egymáson. Az öregek, nők és gyermekek bent ülnek a kocsiban, az erősebb férfiak pedig lóháton kísérik, előre lovagolnak és kikutatják, merre lesz jobb ut a szekerek számára; ha pedig a vad indusok közelednek, akkor harezra szállanak ellenök, mert mindnyájan jól föl vannak fegyverkezve.

KIS DRÓTOS. (Lásd a 187. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.

Kiadja és nyomtatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.